

GENEL BİLGİ

Resmi Adı	: Hırvatistan Cumhuriyeti
Devlet Yapısı	: Demokratik Cumhuriyet
Başkenti	: Zagreb
Devlet Başkanı	: Ivo Josipovic
Başbakan	: Ivo Sanader(HDZ-Hırvatistan Demokratik Birliği)
Resmi Dili	: Hırvatça
Para Birimi	: Kuna
Nüfusu	: 4.5 Milyon (2010 tahmini)
Yüzölçümü	: 56,610 Kilometrekare
Etnik Yapısı	:Hırvatlar %78.1, Sırlar %12.2, Boşnaklar %0.9, Macarlar %0.5, Slovenler %0.5, diğerleri %7.9

HIRVATİSTAN EKONOMİSİ

Hırvatistan orta gelir düzeyine (2005 yılı itibariyle kişi başına GSYİH: 8,624 dolar) ve etkin biçimde işleyen bir pazar ekonomisine sahiptir. Bağımsızlık öncesinde diğer bölge ülkelerine göre gelişmiş bir yapıya sahip olan Hırvatistan ekonomisi, Yugoslavya'nın dağılmasından sonraki savaş nedeniyle oluşan 20 milyar dolarlık masraflar ve bu dönemde ülkenin Sovyetler Birliği içindeki geleneksel ihracat pazarlarını kaybetmesi nedenleriyle

sekteye uğramıştır.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
GSYİH (Milyar \$)	29.61	35.26	38.50	42.92	48.27	48.27	63.1	60.59
Büyüme Oranı (%)	4.30	3.80	4.30	4.80	5.6	5.5	-5.8	-1.4
Enflasyon (%)	1.80	2.05	3.32	3.18	2.77	5.00	2.4	1.3
Dış Borçlar (GSYİH %)	82.10	80.50	82.50	85.00	85.32	85.32	46.9	55
İhracat (Milyar \$)	6.31	7.66	8.77	10.38	16.83	16.83	10.47	11.51
İthalat (Milyar \$)	14.22	15.44	18.56	21.49	19.19	19.19	21.2	20.93
Cari Denge (Milyar \$)	2.05	1.23	1.79	3.56	3.83	3.83	-3.47	-2.31

Kaynak: EIU Economy-Economic Structure (14 Aralık 2006), www.securities.com

Hırvatistan 1991 yılında bağımsızlığını kazandıktan sonra, yeni bir devletin gerektirdiği yapılanmayı oluşturmuş, savaşın ülke üzerinde bıraktığı izleri silmiş ve ülkede pazar ekonomisini kurmak için çalışmıştır. Arka arkaya 5 yıl büyüme kaydettikten sonra 1999 yılında durgunluk sürecine giren ekonomi ve özellikle ülkenin en önemli döviz kaynağı olan turizm sektörü Kosova'da yaşanan gerginlikten büyük oranda etkilenmiştir. İşsizlik yüzde 15'e fırlamış, reformların gecikmesi yüzünden doğrudan yabancı yatırımlar düşük bir düzeyde kalmıştır.

2000 yılından itibaren ülke iç talebin ve ihracatın artması sayesinde durgunluktan kurtularak yıllık yüzde 4 oranında büyüme kaydetmeye başlamıştır. Bu ekonomik büyüme özellikle 2000-2002 arasında birden artan bir cari açığa da sebep olmuş ve bu açık büyük dış borçlarla kapatılmaya çalışılmıştır. Sıkı para politikaları ve turizmden elde edilen gelir sayesinde cari açık bir nebze azalmış olsa da 2005 yılı itibariyle 36 milyar dolar olan (GSYİH'nın yüzde 92'si) dış borçlar ekonominin kırılganlığını artırmaktadır. Ekonomide özel sektörün ağırlığı yüzde 60 oranındadır. Bu oran tüm Orta Avrupa ve Baltık ülkelerinin altında kalmakta ve hala özelleştirme konusunda alınması gereken ciddi bir mesafe olduğunu göstermektedir. Ayrıca devlet yardımlarının hala yüksek bir düzeyde olduğu görülmektedir. Ülkedeki kayıt dışı ekonomi ise Dünya Bankası kayıtlarına göre yüzde 33 oranındadır. Yüzde 20'lere varan işsizlik ülkenin önemli bir sorunu olmaya devam etmektedir.

Öte yandan Hırvatistan, yapısal reformların uygulanmasında ilerleme göstermektedir. Bankacılık sektöründe özel kesimin payı giderek genişlemiştir ve sektörde etkinlik artmıştır. Sektörün GSYİH'ya katkısı, 2005 yılı ilk çeyreğinden 2006 yılı ilk çeyreğine kadar her dönem artan bir ivme kazanmıştır.

Ülkenin 2005 yılı GSYİH'sı satınalma gücü paritesine göre ölçüldüğünde AB ülkelerinin ortalamasının yüzde 47'si olduğu tespit edilmiştir. Aynı dönem için fert başına düşen

GSYİH karşılaştırıldığında Letonya ile aynı seviye de olan Hırvatistan, Güneydoğu Avrupa Bölgesinin (yeni AB üyesi Bulgaristan ve Romanya'nın da üzerinde) en yüksek alım gücüne sahip ülkesi olmuştur.

2006 yılı üçüncü çeyreğinde yüzde 4.7 büyüme kaydeden Hırvatistan'da 2006 yılında pazar araştırma şirketleri tarafından yapılan anketlerin sonucunda özel sektörde optimizmin ve tüketici güven endeksinin son yılların en yüksek seviyesinde olduğu belirtilmiştir.¹

Hırvatistan, Mayıs 2000'de NATO'nun "Barış İçin İşbirliği" grubu içinde yer almış, Ekim 2000'de Dünya Ticaret Örgütü üyesi olmuştur. Hırvatistan'daki olumlu siyasi gelişmeler sayesinde Avrupa Birliği ile ilişkiler de canlanmaya başlamıştır. Bu çerçevede, AB ile Hırvatistan arasında İstikrar ve İşbirliği Anlaşması (SAA) Şubat 2005 itibariyle yürürlüğe girmiştir.

18 Haziran 2004'de AB aday ülke statüsü verilen ülkede, eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi ile işbirliğini artırdığı yönündeki değerlendirmeler sonrası Türkiye ile eş zamanlı 4 Ekim 2005 itibariyle müzakere sürecine girilmiştir. 11 Aralık 2006'da AB ile müktesabatının "Eğitim ve Kültür" başlığını şartlı olarak tamamlamıştır. 21 Aralık 2006'da AB, Hırvatistan ile "Girişim ve Sanayi politikası", "Ekonomi ve Para politikası" ve Gümrük Birliği başlıklarında müzakerelere başlama kararını açıklamıştır. CARDS fonu kapsamında 2000-2006 dönemi için sağlanan 279 milyon euro kredi AB entegrasyon sürecinde ülkenin yeniden yapılanmasında kullanılmıştır. AB Katılım Öncesi Fonu IPA kapsamında 2007 yılında ülkeye 147 milyon euro tahsis edilmektedir.²

EBRD, 2005 yılı sonu itibariyle Hırvatistan'a 1.3 milyar euro değerinde kredi kullanmıştır. Her yıl ortalama 150 milyon euro kaynak sağlayan bankanın öncelik verdiği sektörler turizm, alt yapı ve KOBİ'ler olarak sıralanmaktadır.³

Avrupa Yatırım Bankası (EIB), 1991-2006 döneminde Hırvatistan'ın alt yapısına yönelik 375 milyon euro kaynak tahsis etmiştir. Ayrıca dört global fon kapsamında KOBİ'lerin küreselleştirilmesi ve belediyelerin iyileştirilmesi için 76 milyon euro sağlamıştır. Bölgesel kalkınma kapsamında 28 Kasım 2005 tarihinde Orta ve Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Yatırım Programı çerçevesinde Voestalpine AG (Avusturya) firmasına Tychy (Polonya), Vyskov (Çek Cumhuriyeti), Pardubice (Çek Cumhuriyeti), Sibiu (Romanya), Osijek (Hırvatistan) ve Győr (Macaristan)'da çelik üretim ve depolama tesislerinin kurulmasını amaçlayan projeye finansman sağlamıştır.

1993 yılından bu yana Dünya Bankası, Hırvatistan'da 31 projeye 1.7 milyar dolar kredi sağlamıştır.

Bu gelişmeler ışığında, 2007 yılı Kasım ayında parlamento seçimlerine hazırlanan iktidar partisi HDZ için kamuoyu desteğinin arttığı iletilmektedir.⁴ 19 Aralık 2006 tarihinde parlamento, hükümetin öngördüğü tüm değişiklikleri içeren tarihinin en büyük bütçesi olan 15 milyar euroluk bütçeyi kabul etmiştir. Bütçenin önemli bir bölümünün başta otoyol ve arıtma projeleri olmak üzere alt yapının iyileştirilmesi için kullanılacağı Başbakan Ivo Sanader tarafından açıklanmıştır.

¹ "Croatia economy: Flying high", EIU Country Briefing, 12 September 2006

² EU Enlargement, Croatia Progress Report November 2005,

http://europa.eu.int/comm/enlargement/report_2005/pdf/package/sec_1424_final_en_progress_report_hr.pdf

³ EBRD Strategy for Croatia <http://www.ebrd.com/about/strategy/country/croatia/index.htm>

⁴ EIU Ülke Raporu, Ocak 2007

ÖZELLEŞTİRME

Hırvatistan'da özelleştirme süreci, Nisan 1991'de Hırvat Özelleştirme Fonu'nun kurulması ve ilgili yasanın yürürlüğe girmesiyle başlamıştır. Özelleştirmeye hız kazandırmak ve daha etkin hale getirmek amacıyla 1994 yılında Ekonomi ve Özelleştirme Bakanlığı kurulmuş ve 1 Mart 1996 yılında kabul edilen Özelleştirme Yasası ile mevcut yasanın bazı maddeleri değişikliğe uğramıştır.

Hükümet, Hırvatistan Post/Telekom'u 1 Ocak 1999 tarihli kararıyla, posta ve telekomünikasyon olmak üzere iki ayrı kısma ayırmış ve 1999 yılı sonunda, Hırvat Telekom (HT)'un hisselerinin yüzde 35'i, 850 milyon dolara, 420 milyon dolar değerindeki yüzde 16'lık diğer hisseleri de 2001 yılı Temmuz ayında "Deutsche Telekom"a (DT) satılmıştır.

Hırvatistan Petrol ve Gaz Grubu INA kar getiren bir kurum olma yönünde ciddi yapısal reformlar gerçekleştirmiştir. Parlamento kararıyla üç şirkete ayrılan INA Petrol ve Gaz Grubu'nun 2002 yılında Mart ayında yüzde 25+1 hisse ile satışa çıkarılması ve özelleştirilmesinin 2004 sonunda tamamlanması için kararname onaylanmıştır. Yüzde 25+1 hisse MOL (Macaristan)a 2003 yılı Temmuz ayında satılmıştır. Yüzde 15 oranında hissenin satışının bu yıl tamamlanması öngörülmektedir.

Hırvat Elektrik Kurumu HEP de özelleştirilecek büyük devlet kuruluşları arasındadır. Alt birimlere ayrılarak özelleştirilmesi düşünülen bu kurum için 19.7 milyar dolar değer belirlenmiştir.

"Slavonska Banka – Osijek" in özelleştirilmesi 1999 yılında, hisselerinin yüzde 68.8'inin EBRD ile Landes-und Hypothekenbank (Avusturya) tarafından satın alınmasıyla tamamlanmıştır. Privredna (4.büyük banka) ve Splitska (3.büyük banka) sırasıyla Bayerisches Landesbank (Almanya) ile UniCredito (İtalya) tarafından 2000 yılı ilk yarısında alınmıştır.

Suncani Hvar otelleri zinciri ve Tarım kooperatifi IPK ve Belje özelleştirme süreci devam eden üç önemli kuruluştur.

Siyasi olarak özelleştirmeye hız vermeyi amaçlayan hükümetin önündeki en önemli engel yüzde 20'lerde olan işsizlik oranıdır. 2003 ve 2004 yıllarında Hırvatistan Özelleştirme Ajansı yerine bir başka kurumun bu görevi üstlenmesi süreci yavaşlatan bir diğer faktör olmuştur. 2006 yılı Aralık ayı itibariyle Hırvatistan Özelleştirme Ajansı 153'ü turizm sektöründe olmak üzere toplam 1112 devlet işletmesinin özelleştirilmesine ilişkin çalışmaları sürdürmektedir.

Ayrıca, hükümet özelleştirme programını doğrudan yabancı yatırımları teşvik edecek biçimde geliştirmiştir. Bu uygulamanın ilk örneği, Rijeka'dan Macaristan sınırına kadar uzanan Adriatik boru hattını kontrol eden JANAF şirketinin yüzde 25 hissesinin, 1996 yılında, 131 milyon dolar karşılığında bir Avusturya-Macaristan konsorsiyumuna satılmış olmasıdır.

Hırvatistan'da yabancıların özelleştirme çerçevesinde yaptıkları yatırımlar arasında LM Ericson'un (İsveç) Tesla isimli elektronik üreticisine yaptığı 70 milyon dolarlık yatırım, Soci t  Swisse de Ciment Portland SA'nın 55 milyon dolarlık  imento yatırımı, Intrabrew SA'nın Zagreb Bira Fabrikasına 40 milyon dolarlık yatırımı yer almaktadır.

YATIRIM ORTAMI

Savaşın etkileri ve özelleştirmede karşılaşılan sorunlar 1990'lı yılların başında doğrudan yabancı yatırımların Hırvatistan'a yönelmesini engellemiştir. Bunun sonucunda ülkeye giren yabancı yatırım, bölgedeki diğer ülkelerle kıyaslandığında daha az olmuştur.

Hırvatistan'da yabancı yatırımlar 1 Ocak 1995 tarihinde yürürlüğe giren "İşletmeler Kanunu" ile düzenlenmiştir. Bu kanun uyarınca karşılıklılık ilkesi göz önünde tutularak yabancılara da yerli yatırımcılara tanınan hak, yükümlülük ve yasal statü tanınmıştır. Ayrıca yabancı yatırımcılara ek bazı garantiler de verilmiştir. Buna göre sermaye yatırımı yoluyla elde edilen haklar, kanunla veya başka bir hukuki düzenlemeyle sınırlandırılmaz, kârın serbest transferine sınırlama getirilemez, yatırıma dönüştürülmemiş sermayenin transferine sınırlama getirilemez. Hırvatistan Hükümeti, 20 Temmuz 2000 tarihinde yürürlüğe giren yeni "Yatırım Teşvik Kanunu" ile yabancı sermayeyi ülkeye çekmek amacıyla ek teşvikler ve vergi muafiyetleri öngören düzenlemelerde bulunmuştur.

Ülkenin başkenti Zagreb ve çevresi için fert başına düşen GSYİH ulusal ortalamasının yüzde 179'una, Hırvatistan kıyı şeridinin kuzeyindeki İstra'da ise ortalamasının yüzde 137'sine ulaşmıştır. Öte yandan işsizliğin yoğun olduğu ve savaştan yoğun olarak etkilenmiş bölgelere yatırımı hükümet desteklemekte ve bazı vergi indirimleri sağlamaktadır.

Serbest Bölgeler: Buralarda yapılan yatırımlara da teşvikler sağlanmaktadır. Ülkede 15 tane Serbest Bölge bulunmaktadır. Bu bölgelerde firmaların sadece üretim ve toptan satışa yönelik faaliyetlerine izin verilmektedir.

Yıllar	Yatırımlar (Milyon Euro)
1993	101,0
1994	92,8
1995	79,1
1996	382,1
1997	480,2
1998	849,7
1999	1.362,9
2000	1.140,6
2001	1.467,5
2002	1.137,9
2003	1.762,4
2004	949,6
2005	1.467,9
2006	2.768,3
2007	3.679,0
2008	4.215,9
2009	2.064,7
2010	226,6
2011 (İlk çeyrek)	128,9
Toplam	24.357,2

Ülkeler	Yatırımlar (Milyon Euro) 1993-2011 (İlk Çeyrek)
Avusturya	6.125,9
Hollanda	6.125,9
Almanya	3.692,1
Macaristan	3.064,9
Lüksemburg	2.242,7
Fransa	1.407,3
İtalya	1.361,2
Slovenya	1.193,6
Hollanda Antiller	1.137,8
Belçika	880,3
İsviçre	535,9
İngiltere	415,5
Danimarka	379,1
Rusya	281,8
Kıbrıs	163,1
İsveç	149,2
Toplam	13.151,8

Kaynak: Hırvatistan Merkez Bankası

Ülkedeki yeni ve green-field yatırımlar yavaş ilerlemektedir. Yabancı yatırım girişinin çoğu özelleştirmeden kaynaklanmaktadır.

Coca-Cola (ABD), RMC Group (İngiltere), Hofmann Panki (Avusturya) gibi tanınmış uluslararası firmalar da Hırvatistan' da yatırım yapmışlardır.

DIŞ TİCARET

Hırvatistan'ın Arnavutluk, Bosna ve Hersek, Makedonya, Macaristan, Slovenya, Bulgaristan, Romanya, Çek Cumhuriyeti, Polonya, Litvanya, Slovakya ve Türkiye ile Serbest Ticaret Anlaşmaları tamamlanmıştır. Sırbistan ve Karadağ ile müzakereler devam etmektedir.

Hırvatistan'ın 2010 yılında 11.5 milyon dolar olan ihracatı bir önceki yıla göre (1.1 milyon dolar) yüzde 10,5 artmıştır. Aynı dönem ithalatı ise yüzde 1,42 düşüşle 20.9 milyon dolar düzeyine inmiştir.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
İhracat (Milyon\$)	5.0	6.3	8.2	9.0	10.4	12.4	14.1	10.4	11.5
İthalat (Milyon \$)	10.7	14.2	16.6	18.5	21.5	25.8	30.7	21.2	20.9

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi, Hırvatistan'ın 2002-2008 yılları arasındaki ithalatı ihracatından daha hızlı bir biçimde artmış, ancak geçtiğimiz 2009 yılıyla beraber düşüşe geçmiştir.

2009

İhracatında Başlıca Ürünler (%):	Makine ve Ulaştırma araçları (%29,6), Mineral yakıtlar (%12,9), Gıda ve canlı hayvanlar (%12), Kimyasallar (%9,7), Diğer (%35,8)
İthalatında Başlıca Ürünler (%):	Makine ve ulaştırma araçları (%28,5), Mineral yakıtlar (%16,9), Kimyasallar (%12,4), Gıda ve canlı hayvanlar (%9,7), Diğer (%32,5)
İhracatında Başlıca Ülkeler:	İtalya (%19,1), Bosna-Hersek (%13), Almanya (%11,1), Slovenya (%7,5), Avusturya (%5,4), Sırbistan (5,4), Türkiye (%1,04)
İthalatında Başlıca Ülkeler:	İtalya (%15,5), Almanya (%13,6), Rusya (%9,3), ÇHC (%6,8), Slovenya (%5,8), Avusturya (%5), Türkiye (%1,05)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

SEKTÖRLER

İmalat ve Madencilik

Hırvat endüstrisinin yüzde 30'u savaş zamanında tahrip olmuştur. Bu durumdan en çok etkilenen sektörler ise deri, ayakkabı, tekstil sanayi ve makina üretimidir. Özellikle metal eşya ve donanım sanayi gibi stratejik iş kolları eski teknolojileri ve aşırı istihdam sonucunda verimsiz çalışmaktadırlar. Ancak işsizliği daha da artıracağı endişesiyle bu sanayilerde özelleştirmeye

gidilmemiştir. Hükümet bu tür kuruluşları özel bir durum olarak ele alan bir yeniden yapılanma programı hazırlamaktadır.

Gemi İnşaa

Gemi inşaa, Hırvatistan'ın ihracatında önemli bir yere sahiptir. Pula (Uljanik), Split (Brodosplit), Trogir(Brodotrogir), Rijeka'da iki tane (Kraljevica ve 3 Maj) olmak üzere beş büyük tersane bulunmaktadır. Bu tersanelerde her tür deniz ulaşım aracı, sondaj platformu, tanker ve savaş gemisi üretilmektedir. Gemi üretiminde dünya sıralamasında beşinci sırada olan Hırvatistan, pazarın yüzde 2.5'ine sahiptir.⁵

Ülkede toplam 13,500 gemi kapasiteli 37 marina bulunmasına karşın tersanelerin modernizasyona ihtiyacı olduğu, bu sektörün yatırıma çok elverişli olduğu görülmektedir.

Hırvatistan'ın gemi inşaa sektörü üretimi, 6 Mart 2006 tarihli dünya sıralamasında üretilen gemilerin ağırlığına göre Japonya, Güney Kore, Çin, Almanya ve Tayvan'dan sonra altıncı sırada yer almaktadır. Aynı sıralamada Türkiye dokuzuncu sıradadır. Tersaneler yoğunluk sebebiyle 2009 sonuna kadar sipariş almamıştır.

Tekstil

Tekstil sektörü ülke ekonomisine 2005 yılında yüzde 5 katkı sağlamaktadır. Bu sektörde faaliyet gösteren firmaların büyük bir bölümü ağırlıklı olarak Alman firmalarının fason üretimini yapmaktadır. Toplam ihracatın yüzde 8.1'i bu sektör tarafından sağlanmaktadır.⁶

Gıda

Gıda sanayi ve içecek sektörü gelişmekte olan sektörlerdir. 2005 yılında sanayi için yüzde 19.3 katma değer üretmektedir. Koprivnica'da yerleşik Podravka, gıda sanayinin ihracatında önemli bir paya sahiptir. Aynı firmanın Polonya'daki üretim tesisleri Vegeta markası altında katkı maddeleri üretmektedir.

Bunun yanısıra özellikle dondurulmuş gıda, içecek ve balık üretimi konusunda da gelişmiş ve işbirliğine uygun alanlar bulunmaktadır. Ülkede Metro, Mercator, Iber Coop ve Getro gibi büyük market zincirleri bulunmaktadır.

Kimyasallar ve Eczacılık

İlaç sektörü ihracatta önemli paya sahip bir diğer sanayidir. Antibiyotik ve azithromycin patentine sahip Pliva firmasının ürünlerinin dünya çapındaki dağıtımını Pfizer (A.B.D) yürütmektedir. Sözkonusu firmanın Almanya ve Polonya üretim tesislerinin yanısıra, İngiltere'de Ar-Ge merkezi bulunmaktadır.

Kimya sektörünce faal deterjan ve kozmetik üreticisi Saponia firması ise bölge ülkelerinde özellikle Bosna Hersek ve Sırbistan ve Karadağ'da pazar payını yüzde 30'a çıkarmıştır.

2005 yılında kimyasal üretiminde yüzde 10 artarak 2000 yılından bugüne en yüksek noktaya ulaşmıştır. Kimyasallar konusundaki en önemli yatırımlar çevre kapsamında sanayi gazları ve mineral gübre alanlarında yapılmıştır.

Petrokimya

Adriyatik kıyısında ülkenin karasuları içinde bulunan petrol yataklarının işletilmesi ve geliştirilmesi konusuna özel önem verilmektedir.

İmalat sanayinde petrol ürünleri önemli konumunu korumaktadır. Sisak ve Rijeka Petrol rafinerileri iç pazara ilave olarak Slovenya, Bosna ve Hersek, Sırbistan ve Karadağ'a da ihracat yapabilecek

⁵ Hırvatistan Özelleştirme Ajansı, www.hfp.hr, Why Invest in Croatia-Shipyards, Machinery and Other Sectors

⁶ Hırvatistan Ekonomi Odası Sektör Raporu, <http://www.hgk.hr/en/depts/industry/tekstil.pdf>

kapasitedir. Ayrıca gübre sanayinde Petrokemija ve Dalmaçya'da yerleşik plastik sanayi sektörün önde gelen firmalarıdır.

Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık

Bu sektörün ülkenin GSYİH'daki payı yüzde 7 ve dış ticaretindeki payı yüzde 9'dur. Sektörün yüzde 82'si özel mülkiyetin elindedir ve ileri düzeyde makinalaşmıştır. Toplam 3.2 milyon hektarlık ekilebilir alanın yüzde 69'ünde ekim işlemi gerçekleştirilmektedir. Geri kalan alan ise meralardan oluşmaktadır.

Hırvatistan, tarım ve hayvancılığa dayalı gelirin büyük bir kısmını süt, tütün, kahve, bira ve içecek üretiminden elde etmektedir. Bu sektörde kayıtlı 1344 firma bulunmasına rağmen, en büyük 10 firma toplam üretimin yüzde 41.4'üne ve çalışan işçi sayısının yüzde 30'una sahiptir.

Dünya Ticaret Örgütü ve Avrupa Birliği'nin Ortak Tarım Politikaları ile uyum sağlamayı hedefleyen Hırvatistan, bu amaçla; tarım sektöründe özelleştirme yoluyla aile tipi çiftliklerin yaygınlaştırılmasına önem vermektedir. Buna ek olarak, rekabeti arttırmak için, bazı tarım ürünlerine uygulanan gümrük vergilerinde indirimle gidilmiş ve tohum üretimi desteklenmeye başlanmıştır.

Hırvatistan oldukça gelişmiş bir balıkçılık ve balık işleme endüstrisine sahiptir. Deniz ve tatlı su balıkçılığı savaştan olumsuz etkilenmiştir. 1992'den sonra deniz balıkçılığında iyileşme kaydedilmiştir; aynı iyileşme henüz tatlı su balıkçılığında kendini göstermemiştir. 15 balık işleme tesisi yılda 15,000 ton balık üretmektedir.

Hırvatistan'ın sahip olduğu 2.1 milyon hektar orman ve ağaçlık bölgenin yüzde 76'sı devlete aittir. Hırvatistan'ın yüksek kalitede kereste üretim potansiyeli vardır ve ağaç işleme endüstrisindeki gelişmeleri yakından izlemektedir.

Enerji

Ülke, enerji ihtiyacının yüzde 59'unu doğal gazdan, yüzde 41'ini petrolden ve yüzde 1'ini hidroelektrik ve termoelektrik santrallerden sağlamaktadır.

Adriyatik kıyısında ülkenin karasuları içinde bulunan petrol yatakları oldukça önemlidir. Petrol yataklarının işletilmesi ve geliştirilmesi konusuna özel önem verilmektedir.

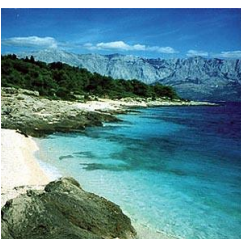

Hırvatistan'ın Gaz ve Petrol Kurumu INA, İtalyan Gaz ve Petrol Şirketi ENI ile 300 km uzunluğunda ve 300 milyon dolar tutarında, İtalya'dan Hırvatistan sahillerine uzanan doğal gaz boru hattı projesi için anlaşmaya varmıştır. INA ayrıca doğal gazın tüm ülke sathına dağıtımını öngören projelere ağırlık vermektedir.

Öte yandan INA, ABD-Rus ortak yatırımı olan ve Batı Sibirya'da petrol geliştirme alanında faaliyet gösteren "Beyaz Geceler" şirketini almaya karar vermiştir. 60 milyon ton rezervi bulunan bu şirket sayesinde yılda 1 milyon ton petrolün boru hatları ile Sisak rafinerisine taşınması planlanmaktadır.

INA, Haziran 2000'de parlamento kararı ile özelleştirilmek üzere üç ayrı birime ayrılmıştır ve özelleştirilme süreci hala devam etmektedir.

Ülkede elektrik enerjisi üretimi, dağıtımı ve işletmesi devlete ait olan Hırvat Elektrik Kurumu (HEP)'na bağlıdır. 18 hidroelektrik santraline, 9 termik santrale, Slovenya'daki nükleer santrallerin yarısına ve elektrik dağıtım hatlarına sahip olan HEP'de özelleştirilme süreci devam etmektedir.

Turizm

Turizm, Hırvatistan ekonomisinin yeniden yapılanmasında çok önemli rolü olan bir sektördür. Çalışan nüfusun yüzde 6'sına istihdam olanağı sağlamaktadır. Yatak kapasitesinin yüzde 95'i Adriyatik kıyısındaki tesislerde bulunmaktadır. 1,800 km'lik Adriyatik sahil şeridinde 1185 adası ve Akdeniz iklimi ve doğal güzelliği ile başta Avrupa'nın yoğun turist gönderen bölgelerine ulaşım kolaylığı bu sektörün gelişme potansiyelini ortaya koymaktadır. Son yıllarda ülkede deniz turizmi oldukça gelişmiştir. Toplam 13,500 gemi kapasiteli 47 marina mevcuttur.

Sektörde mevcutların yenilenmesinin yanısıra yüksek standartlı tesis ve otel yönetimi alanlarında ihtiyaç bulunmaktadır. Ülkenin hızla gelişip önemli bir turist destinasyonuna dönüşmesi beklenmektedir. Yabancı yatırımcılar Hırvatistan'daki mevcut tesislerin yenilenmesine olduğu kadar yeni tesislerin inşasına büyük ilgi göstermektedir.

Hükümet turizm sektöründe özelleştirme sürecine devam etmektedir. Istria, Primorje-Gorski Kotar, Lika-Senj, Zadarska, Sibenik-Knin, Split-Dalmacija, Dubrovnik-Neretva bölgelerindeki oteller yoğun olarak devlete aittir. Hırvatistan Özelleştirme Ajansına ait "Club Adriatic" bu otellerin satışını yönetmektedir.

Otelcilik alanında yatırım yapma süreci bölge seçimi, Turizm Bakanlığı bölge ofisi ile mevcut planlama dökümanlarını inceleme, bina ve yer izinlerin alınması, arazi sahipleri ile temaslar olarak sıralanmaktadır.

Ülke en çok Alman, İtalyan, Sloven, Çek, Avusturyalı ve Macar turistleri tarafından ziyaret edilmektedir. Son yıllarda, ülke deniz turizmi açısından büyük gelişim göstermiştir. 2009 yılında gelen turist sayısı 9,3 milyon kişidir.

Ulaştırma

Savaş sonrasında ülkedeki karayolu, demiryolu ve havaalanı altyapısının modernizasyonu ile posta ve telekomünikasyon kapasitelerinin artırılması için yatırıma ihtiyaç duyulmaktadır.

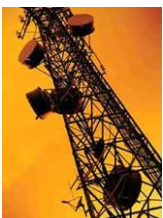
Helsinki'de yapılan Pan-Avrupa Ulaştırma Konferansı'nda karara bağlanan Orta Avrupa'yı, Batı Avrupa'ya bağlayan yolların bir bölümü Hırvatistan'dan geçecektir. Bunlardan ilki Ljubljana (Slovenya) ve Zagreb üzerinden Avusturya'ya sonra Belgrad'a ve Yunanistan'a, ikincisi Rijeka'dan Zagreb'e daha sonra Macaristan üzerinden Ukrayna'ya erişecektir. Üçüncü bir yol Slovenia ile Ploce arasında inşa edilecektir.

Rijeka-Zagreb otoyolu inşaatı 2004 yılı ilk yarısında tamamlanmıştır. Zagreb-Split bağlantısının inşaatı devam etmektedir. Hükümet son üç yılda otoyolların inşaatı için bütçenin yüzde 7.3'ünü tahsis etmiştir.

Deniz taşımacılığının Hırvat ekonomisine katkısı 1990'dan bu yana düşüş kaydetmesine rağmen, ülkenin coğrafi yapısı ve yeri sonucu sektör ülke ekonomisi için büyük önem taşımaktadır. Toplam sayısı 350'ye ulaşan limanların sadece 7 tanesi uluslararası taşımacılığa uygundur. Bu limanlar Pula, Rijeka, Zadar, Sibenik, Split, Ploce ve Dubrovnik'te yer almaktadır. Liman trafiğinin yüzde 50'si Rijeka limanından yürütülmektedir.

Ülkede yedi uluslararası (Zagreb, Split, Dubrovnik, Zadar, Rijeka, Pula ve Osijek) ve çok sayıda spor amaçlı havaalanı bulunmaktadır. Havaalanlarının çoğunda yolcu salonlarının ve peronların genişletilmesi ve modernizasyonu, ayrıca yeni ekipmanla donatılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Haberleşme

Haberleşme sektörü son beş yıldır büyüme göstermektedir. Bu dönemde dijital telefon ve mobil telekom uygulamalarına da geçilmiştir. Hatların yüzde 90'ı dijitaldir. Mobil telefon kullanımı yüzde 82'ye ulaşmıştır. Her 100 Hırvat vatandaşından 47'si

mobil telefon sahibidir. Önümüzdeki dönem için hükümetin haberleşme politikasının GSM ve sabit telefon hatlarının çoğaltılması ve öncelikle kamu binaları ve okullar için internet ve kablolu televizyon sisteminin yaygınlaştırılması olarak özetlenebilir.

Bankacılık

Hırvatistan'ın bankacılık sektörü diğer Doğu Avrupa ülkelerine kıyasla daha gelişmiş durumdadır. 2000 yılı sonunda ülkenin en büyük bankası olan Zagrebacka Banka'nın hisselerinin yüzde 65'i UniCredito (İtalya) ve Allianz (Almanya)'ın da aralarında bulunduğu yabancı ortaklara devredilmiştir. İkinci büyük banka olan Privredna Banka Zagreb'in hisselerinin yüzde 66'lık kısmı, Banca Commerciale Italiana tarafından 2000 yılında alınmıştır. Yine bir İtalyan bankası olan UniCredito Nisan 2000'de Hırvatistan'ın üçüncü büyük bankası Splitska Banka'nın hisselerinin büyük bir kısmını satın almıştır. Alman Bayerische Landesbank'ın Rijeka Banka'nın (Yeni adıyla Erste&Steiermärkische Rijeka d.d) hisselerini elde etmesiyle, bu sektörün yüzde 70'i yabancı yatırımcıların kontrolü altına girmiştir.

Hırvatistan'da 2009 yılı sonu itibariyle, 15'i yabancı, 17'si yerli ve 2'si devlet mülkiyetinde olmak üzere toplam 34 banka bulunmaktadır.

Borsa

Zagreb Menkul Kıymetler Borsası (ZSE) 1918 yılında kurulmuş, 1946'da kapatılmış, 1991'de yeniden açılmıştır. 600,000 kişisel, az sayıda kurumsal yatırımcı bulunmaktadır. Zagreb Menkul Kıymetler Borsası'nda iki çeşit kotalama usulü mevcuttur. Birinci çeşit kotalama usulüyle işlem gören kağıtlar Londra Menkul Kıymetler Borsası'nca tanınmaktadır.

TÜRKİYE-HIRVATİSTAN TİCARİ VE EKONOMİK İLİŞKİLER

ANLAŞMALAR

Anlaşma	İmza Tarihi	Resmi Gazete
Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması	12.02.1996	09.05.1996
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	12.02.1996	11.04.1998
Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması	23.09.1997	10.05.2000
Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması	02.05.1994	09.01.1998
Serbest Ticaret Anlaşması	13.03.2002	27.05.2003
Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ve İlgili İdari Anlaşma	12.06.2006	

TİCARET

SERBEST TİCARET ANLAŞMASI

I.Dönem KEK Protokolü'nde, 6 Mart 1995 tarihli Ortaklık Kararı çerçevesinde kurulan Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki Gümrük Birliği ve Hırvatistan ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkilerin gelişimine paralel olarak, iki ülke arasında bir Serbest Ticaret Anlaşması (STA) 13 Mart 2002 tarihinde imzalanmıştır. Anlaşma, 1 Temmuz 2003 itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Sanayi ürünleri itibariyle Türkiye, Anlaşma'nın yürürlüğe girme tarihi itibariyle tüm sanayi ürünlerinde tatbik ettiği gümrük vergilerini sıfırlamıştır, Hırvatistan ise sanayi ürünlerinde ülkemize karşı uyguladığı gümrük vergilerini, üç liste temelinde belirlenen ürün grupları itibariyle, 2007 yılına kadar kademeli olarak sıfırlanmıştır. Bu listeler dışında kalan ürünlerde ise vergiler Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi ile birlikte kaldırılmıştır.

Türkiye- Hırvatistan Dış Ticareti ('000 dolar)					
YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	İHR/İHT	DENGE	HACİM
2000	23,589	25,375	0.92	-1,786	48,964
2001	30,112	17,33	1.73	12,782	47,442
2002	42,423	9,388	4.51	33,035	51,811
2003	85,342	15,475	5.51	69,867	100,817
2004	118,06	35,229	3.35	82,831	153,289
2005	167,991	85,569	1.96	82,422	253,56
2006	213,21	60,226	3.54	152,984	273,436
2007	355,521	76,604	4.64	278,917	432,125
2008	328,678	105,665	3,11	223,013	434,343
2009	214,705	107,384	1.99	107,321	322,089
2010	249,5	211,348	1.18	38,152	460,848
2010/9	190.141	115.495	1.64	74.646	305.636
2011/9	190 086	242 976	0.7	-52,89	433.063

Kaynak: TUIK

2010 yılı ihracatı 2009 yılı ihracatı olan 214,7 milyon dolardan yüzde 16'lık bir artışla 249,5 milyon dolara çıkmıştır. Aynı dönemde ithalat 107,3 milyon dolardan 211,3 milyon dolara yüzde 96 oranında artmış ve 2010 yılı toplam ticaret hacmi yüzde 43 oranında artmıştır.

İkili Ticarete Başlıca Ürünler (2010)

İHRACAT	(\$)	İTHALAT	(\$)
Demir ve çelik	42.189.114	Metal cevherleri, kırıntı, döküntü, hurdaları	69.218.907
Kara ulaşım araçları	34.494.427	Gübreler	30.704.874
Elektrikli makine ve cihazlar	24.305.613	Taşkömürü katranı ve ham petrolden ürünler	8.441.426
Giyim eşyası ve aksesuarları	12.724.166	Plastikler ve mamulleri	19.810.811
Tekstil elyafı ve mamulleri	13.907.562	Tekstil elyafı ve mamulleri	4.955.618
Haberleşme, hayal-ses kayıt cihazları	18.704.361	Elektrikli makine ve cihazlar	6.197.079
Organik Kimyasal Ürünler	10.130.975	Mesleki, ilmi cihazlar, kontrol alet ve cihazları	8.129.732
Metallerden nihai ürünler	6.407.856	Giyim eşyası ve aksesuarları	3.310.202
Sebzeler, meyveler ve mamulleri	13.724.837	Debatat ve boyacılıkta kullanılan hülâsalar, boyayıcı maddeler	3.644.778
Diğer Ulaşım Araçları	10.099.142	Enerji Üreten Makine ve Cihazlar	38.326.289
Liste Toplamı	186.688.053	Liste Toplamı	192.739.716
Genel Toplam	249.499.576	Genel Toplam	211.348.175

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

TÜRK EXİMBANK KREDİSİ

İki ülke arasında 1993 yılında Hırvatistan'a 100 milyon dolara kadar kredi açılmasına ilişkin bir Mutabakat Zaptı imzalanmış, ancak bugüne kadar krediye işlerlik kazandırılmamıştır.

6 Aralık 2005 tarihinde Türk Eximbank ile Hırvatistan Yapılanma ve Kalkınma Bankası HBOR arasında üçüncü ülkelerde iki ülke firmaları tarafından yapılacak işlere ortak ihracat kredi sigortası ve ihracat kredi garantisi desteği sağlanmasına ilişkin bir "İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır. Söz konusu protokolün her iki ülke işadamlarının geliştireceği projeler çerçevesinde işlerlik kazanması beklenmektedir.

İŞBİRLİĞİ İMKANLARI VE İKİLİ İLİŞKİLERİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

Eski Yugoslavya'daki savaştan sonra altyapı ve yeniden imar çalışmaları Hırvatistan'da hız kazanılmaktadır. Bu özelliğiyle Hırvatistan müteahhitlik firmalarımız bakımından öncelikli pazarlardan birisi olmaya adaydır.

Başta taahhüt sektörü olmak üzere gemi yapımı, petrol endüstrisi, turizm, çevre-arıtma projeleri, havaalanı yönetimi ve "catering" konularında ortak girişimlerin işbirliği için uygun şartlar barındırdığı düşünülmektedir.

Müteahhitlik

Güneydoğu Avrupa Bölgesi'nin Avrupa'ya entegrasyonu için Hırvatistan'ı da kapsayan altyapı ve yeniden imar çalışmaları sürmektedir. Bu özelliğiyle Hırvatistan müteahhitlik firmalarımız bakımından öncelikli pazarlardan birisi olmaya adaydır.

Hırvat firmaları teknik olarak otoyol projelerini üstlenebilecek durumdadır. Ancak proje finansmanı konusunda yetersiz kalmaktadırlar. Türk Eximbank ile Hırvatistan Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası'nın Aralık 2005'de imzalamış olduğu çerçeve anlaşması bu amaçla değerlendirilme potansiyeli taşımaktadır. İnşaat firmalarımızın Adriyatik kıyılarında otel ve tatilköyü yapımları ile yakından ilgilenecekleri düşünülmektedir.

Hırvatistan tarafından gerçekleştirilecek altyapı yatırımlarının inşasının, kredi temin edilmesi ve proje fiyatlandırmasının piyasa koşullarına uygun olması kaydıyla, ihaleye çıkılmaksızın Türk firmalarına verilebilmesine imkan sağlayacak olan Protokol 14 Mayıs 1999 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır. Söz konusu Protokol uyarınca, iki ülke arasında bu alandaki işbirliğini geliştirmek amacıyla kurulması planlanan Ortak Çalışma Grubu'nun ilk toplantısı Eylül 1999 ayı içinde yapılmış, ancak bir gelişme sağlanamamıştır.

Turizm

Turizmini hızla Avrupa'ya açmaya çalışan Hırvatistan, Dalmaçya kıyılarını İtalya, Avusturya ve Macaristan'a bağlayacak otoyollar inşa etmekte, bazı güzergahlar için yeni projeler hazırlamaktadır.

Gemi İnşa

KEK I. Dönem Protokolü'nde, gemi inşa, bakım ve onarımı alanlarında işbirliği imkanlarının araştırılması amacıyla iki ülke arasında, tersaneler, ilgili kuruluşlar ve muhatap firmalar hakkında bilgi alışverişinde bulunulması kararlaştırılmıştır.

24 Haziran 2002 tarihinde gerçekleşen III.Dönem KEK Toplantısında Türk tersaneleri ve Hırvat armatörlük kuruluşları arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi, gemi inşa alanındaki işbirliği imkanlarının araştırılması, Hırvat tersane kuruluşları ile "know-how" değişimi ve teknoloji transferi konularında

işbirliği yapılması, gemi inşa alanında üçüncü ülkelerden gelebilecek taleplerle ilgili işbirliği imkanlarının araştırılması kararlaştırılmıştır. Ancak sözkonusu karar çerçevesinde herhangi bir somut gelişme kaydedilememiştir.

Deniz Taşımacılığı

Deniz Taşımacılığı Anlaşması 2 Temmuz 1994 tarihinde imzalanmıştır. Ancak, henüz Türk ve Hırvat firmaları arasında gemi inşa, bakım ve onarımı konularında gerçekleştirilmiş bir işbirliği bulunmamaktadır.

Ülkemiz ile Hırvatistan arasında düzenli sefer yapan gemi bulunmamaktadır. Ancak, yük durumuna göre nadiren bu ülkeye de Türk gemileri ile taşımacılık yapılmaktadır.

Hırvatistan'ın Rijeka Limanı'nın geliştirilmesi ve Avrupa'ya taşımacılıkta Trieste'ye alternatif güzergah oluşturması yolunda Hırvat tarafının dile getirdiği görüş çerçevesinde yeni işbirliği imkanları oluşması öngörülmektedir.

Enerji

Menzelet Barajı ve Hidroelektrik Santrali'nin elektromekanik teçhizatı Hırvatistan'ın KONÇAR firmasından temin edilmiştir. I. Dönem KEK Protokolü'nde, "her iki ülkedeki ve üçüncü ülkelerdeki kamu sektörü yatırım projelerine katılım amacıyla ortak şirketler kurulmasını teşvik etmeyi kararlaştırmışlardır" hükmü yer almaktadır. Ancak, bu konuda herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir.

TÜRK FİRMALARININ FAALİYETLERİ

Hırvatistan'daki Türk yatırımları bir otoyol yapımı ve iki otel işletmeciliğiyle sınırlı kalmıştır. İki Türk firması Hırvatistan'a otelcilik alanında yatırım yapmış bulunmaktadır. Bunlardan Uzel Grubu Dubrovnik'te eski şehir içinde yer alan Dubravka Otelini 2001 yılı Ocak ayında satın alarak onarımını yaptıktan sonra 2002 yılında Pucic Palace adıyla işletmeye açmıştır. Anılan otel butik otel tarzında faaliyet göstermekte olup şehrin prestijli otelleri arasında yer almaktadır.

Rixos Hotels, Sembol A.Ş. ve Lydion A.Ş.'den oluşan Fine Group Dubrovnik'teki Libertas Hotel'i bir Bulgar firmasından 2004 yılında devralmış; otelin restorasyonu Sembol A.Ş. tarafından üstlenilmiştir. 2005 yılı yaz sezonunda bitirilmesi hedeflenen proje 2007 yılında tamamlanmış, yerel idare ile yaşanan bazı bürokratik sorunlar nedeniyle resmi olarak 2009 yılı Temmuz ayında faaliyete geçebilmiştir. Anılan otel 5 yıldızlı olup Libertas-Rixos adıyla faaliyet göstermektedir. Aynı firma Split'e yakın 250 oda, 150 villa, wellness ve kongre merkezinden oluşan bir otel ve ticaret merkezi yatırımını da tamamlamış bulunmaktadır.

Ülkemizde Turgutreis ve Didim marinalarının işletmeciliğini yapan Doğu Grubu, Hırvatistan'ın Sibenik şehrinde mega yat marina inşaatı ve işletmeciliği projesine ortak olmuştur. Proje Sibenik'te mevcut bulunan Mandalina Marina'ya otel ve alışveriş merkezleri inşaatı ile mevcut marinaya 30 metrenin üzerindeki yatların demirleyebilmesi için mega yat limanı inşası işlerini kapsamaktadır.

Ayrıca, inşaat firmalarımızın Hırvatistan'daki otoyol inşaatı projeleriyle ilgili oldukları bilinmekle birlikte, Hırvat hükümetinin yerli inşaat firmalarını destekleme yönündeki politikaları nedeniyle 2004 yılından sonra bu alanda firmalarımızca herhangi bir proje gerçekleştirilememiştir. Enka-Bechtel ortaklığı Zagreb-Split otoyolunun Otacac bölümünün inşaatını üstlenmiş ve sözkonusu projeyi 2004 yılında tamamlamıştır. Anılan firma 2005 yılında Split-Ploce otoyolu inşaatı ihalesine de katılmış; ancak ihale Avusturyalı ve Hırvat firmalarından oluşan bir konsorsiyuma verilmiştir.

Türk firmalarının otoyol ve liman modernizasyonu başta olmak üzere inşaat sektöründeki projelere ilgisi bulunmakla birlikte, özellikle ülkeye yabancı işçi getirilmesinin önündeki engeller nedeniyle somut bir ilerleme sağlanamamıştır.

Yukarıda sözü edilen firmaların dışında Hırvatistan'da kurulu bulunan firmalarımız (toplam 50 adet oldukları tahmin edilmektedir) tekstil ve hazır-giyim ürünleri, halı-kilim, ev tekstili ürünleri ile inşaat malzemeleri perakende satışı alanlarında faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli firmalardır.

Ayrıca elektronik eşya, beyaz eşya, bisküvi ve çikolata alanlarında faaliyet gösteren Hırvat firmalar Türk firmaları ile işbirliği taleplerini iletmış ve bu yönde görüşmeler yapmıştır.

Müteahhitlik Hizmetleri

Güneydoğu Avrupa Bölgesi'nin Avrupa'ya entegrasyonu için Hırvatistan'ı da kapsayan altyapı ve yeniden imar çalışmaları sürmektedir. Bu özelliğiyle Hırvatistan müteahhitlik firmalarımız bakımından öncelikli pazarlardan birisi olmaya adaydır.

Öte yandan, Hırvat inşaat firmalarının ülkemizde okul inşaatı gibi küçük ölçekli inşaat projeleri üstlendikleri ve daha büyük ölçekli projelerde yer alma çabası içerisinde oldukları bilinmektedir. Hırvat firmaları ülkemizdeki enerji projeleriyle de ilgilenmekte olup özellikle rüzgar enerjisi ve hidro elektrik santrali projelerini takip etmektedirler.

Hırvat firmaları teknik olarak otoyol projelerini üstlenebilecek durumdadır. Ancak proje finansmanı konusunda yetersiz kalmaktadırlar. Türk Eximbank ile Hırvatistan Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası'nın Aralık 2005'de imzalamış olduğu çerçeve anlaşması bu amaçla değerlendirilme potansiyeli taşımaktadır. İnşaat firmalarımızın Adriyatik kıyılarında otel ve tatil köyü yapımları ile yakından ilgilenecekleri düşünülmektedir.

Hırvatistan tarafından gerçekleştirilecek altyapı yatırımlarının inşasının, kredi temin edilmesi ve proje fiyatlandırmasının piyasa koşullarına uygun olması kaydıyla, ihaleye çıkılmaksızın Türk firmalarına verilebilmesine imkan sağlayacak olan Protokol 14 Mayıs 1999 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır. Söz konusu Protokol uyarınca, iki ülke arasında bu alandaki işbirliğini geliştirmek amacıyla kurulması planlanan Ortak Çalışma Grubu'nun ilk toplantısı Eylül 1999 ayı içinde yapılmış, ancak bir gelişme sağlanamamıştır.

Türkiye'deki Başlıca Hırvat Yatırımları

FİRMA ADI	Merkez İli	Sektör
IMAGO DIŞ TİC.LTD. ŞTİ.	İSTANBUL	DİĞER TOPTAN TİCARET
EMİNİ İTH.İHR. VE TİC. LTD.ŞTİ.	ANTALYA	DİĞER TOPTAN TİCARET
ROYAL SALES INT.DIŞ TİC.LTD.ŞTİ.	İSTANBUL	DİĞER TOPTAN TİCARET
CHAMPIONCHIP SPOR MLZ.VE ORG.TİC.LTD.ŞTİ.	İSTANBUL	SPORLA İLGİLİ FAALİYETLER
ALTINDAMLA ZEYTİN, ZEYTİNYAĞI GIDA.HAYVANCILIK İTH.İHR. SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	BALIKESİR	TARIM VE HAYVANCILIKLA İLGİLİ HİZMETLER (VETERİNERLİK HARİÇ)
KİSMET DERİCİLİK TİC.LTD.ŞTİ.	ANTALYA	TEKSTİL ÜRÜNLERİ, GİYİM EŞYALARI, AYAKKABI VE DERİ EŞYA PERAKENDE TİCARETİ
COALA İNŞAAT TURİZM	İSTANBUL	YENİ VEYA İLAVE BİNA

GIDA SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.		İNŞAATI; BİNA DIŞI İNŞAAT FAALİYETLERİ
ÇELSAN ÇELİK HALAT SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	KOCAELİ	İNŞAAT MALZEMELERİ HIRDAVAT, SIHHİ TESİSAT, ISITMA TEÇHİZATI TOPTAN TİCARETİ

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Diğer taraftan, Hırvat firmalarının ülkemizdeki yatırım faaliyetleri de oldukça sınırlı seviyededir. Hırvatistan'da gıda sektöründe önemli firmalardan olan Podravka d.d.'nin ürünlerini ülkemizde pazarlamak üzere Şubat 2009'da kurduğu Podravka International Gıda Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti. İstanbul'da faaliyet göstermektedir.

Yine Hırvatistan'ın önemli holdinglerinden olan ve ülkedeki en büyük süpermarket zincirinin (Konzum süpermarket zinciri) de sahibi olan Agrokor Group Migros'un satışında teklif vermiş ancak Migros bir başka gruba satılmıştır.

GENEL SORUNLAR

- İkili ekonomik ve ticari ilişkilerin gelişmesindeki engeller finansman sorunları, nakliye imkanlarının kısıtlı olması ve bürokraside karşılaşılan sorunlar olarak sıralanmaktadır.
- Türkiye ile Hırvatistan arasında son KUKK Toplantısı 17-18 Haziran 2009 tarihlerinde İstanbul'da yapılmıştır. 2009 yılında yaşanan ekonomik kriz nedeniyle Türk araçlarının Avrupa ülkelerine yapmış olduğu taşıma sayılarında %26 oranında düşüş olmuştur. Bu sebeple Hırvatistan transit geçiş belgelerinde bu yıl bir sorun yaşanmayacağı ancak, önümüzdeki dönemlerde söz konusu ülkeye yapılan taşımaların normal seyrine döneceği ve mevcut geçiş belge sayılarının ülkemiz taşımalarını karşılamayacağı öngörülmektedir. Türk araçlarının Hırvatistan üzerinden yaptıkları/yapacakları transit taşıma sayılarının artışı göz önünde bulundurulduğunda; Hırvatistan ikili/transit geçiş belgelerinin libere edilmesi önerilmekte, söz konusu önerinin kabul görmemesi halinde ise, Euro 3 ve üstü araçlar için 95.000 adet ikili/transit geçiş belgesi (Son toplantıda alınan karara göre 58.000 adet ikili ve transit geçiş belgesi verilmiştir) temin edilmesi önem arz etmektedir.
- Yatırıma yönelik karşılaşılan problemler bürokratik süreçlerin işleyişindeki yavaşlık ve kamu kuruluşları arasındaki iletişimsizliğin yabancı yatırımcı üzerindeki olumsuz etkisi olarak iletilmektedir. Ayrıca yatırıma yönelik teşvikler yetersiz kalmaktadır.

TÜRK-HIRVAT İŞ KONSEYİ FAALİYETLERİ

Türk-Hırvat İş Konseyi'nin kuruluş çalışmaları 1994 yılında başlatılmış ve 17 Kasım 1995 tarihinde İstanbul'da yapılan kuruluş toplantısı sırasında imzalanan İş Konseyi Anlaşması ile sonuçlandırılmıştır.

İş Konseyi, Türk-Güneydoğu Avrupa İş Konseyleri bünyesinde faaliyet göstermektedir. İş Konseyi'nin Hırvat tarafı Hırvatistan Ekonomi Odası çerçevesinde yapılandırılmıştır. İş Konseyi'nin Türk tarafı Başkanı ESAS Holding CEO'su Çağatay Özdoğru, Hırvat tarafının Başkanı ise Zagreb Ticaret Odası Başkanı Zlotan Fröhlich'dir.

17 Kasım 1995'teki İş Konseyi'nin 1. Ortak Toplantısı'na 35 Hırvat ve 40'a yakın Türk firması katılmıştır. Şubat 1996'da iki ülke arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın imzalanması vesilesiyle İş Konseyi Başkanı Prof. Dr. Çelik Kurdoğlu Başkanlığında bir heyet Hırvatistan'ı ziyaret etmiştir. Ziyaret sırasında heyet, Başbakan Matesa, Başbakan Yardımcısı ve İnşaat Bakanı Graniç ve Ekonomi Bakanı Stern tarafından kabul edilmiş, ayrıca Hırvat işadamları ile görüşmeler yapılmıştır.

İş Konseyi' nin İkinci Ortak Toplantısı 22-24 Eylül 1997 tarihlerinde Zagreb'e resmi bir ziyarette bulunan Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in bu ziyaretıyla eş zamanlı olarak yapılmıştır. Sayın Cumhurbaşkanı Ortak toplantı sırasında Türk ve Hırvat işadamlarına hitap etmiştir.

Türk - Hırvat İş Konseyi 3. Ortak Toplantısı 11 Şubat 1999 tarihinde Ankara'da iki ülke Cumhurbaşkanının onurlandırılmasıyla yapılmış, adı geçen toplantıya Hırvat tarafından 30 firma ve 44 işadamı, Türk tarafından ise 57 firma katılmıştır.

Hırvatistan Ekonomi Odası Başkanı Nadan Vidoseviç ile İş Konseyi Eş-Başkanı Zlatan Fröhlich ve beraberindeki heyet, TOBB Başkanı Sayın Fuat Miras'ın davetlisi olarak 11-13 Temmuz 1999 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmişler, Türkiye'nin önde gelen firma yetkilileri ile temaslarda bulunmuşlardır.

Ayrıca, DEİK ve Hırvat Ekonomi Odası tarafından 14 Eylül 1999 tarihinde Hırvatistan'daki iş imkanları ve yatırım olanaklarını konu alan toplantıya Devlet Bakanı Fikret Ünlü ile Hırvat Ekonomi Bakanı Nenad Porgesştirak etmiştir. Türkiye'nin ortak ülke olarak katıldığı "Zagreb Uluslararası Fuarı" vesilesiyle 15 Eylül 1999 tarihinde Zagreb'te yapılan İş Konseyi Dördüncü Ortak Toplantısı'na 30 Türk firmanın katılmıştır.

Hırvat Başbakanı Ivica Račan'ın 6-7 Kasım 2000 tarihlerinde ülkemize gerçekleştirdiği ziyaret vesilesiyle Türk - Hırvat İş Konseyi tarafından organize edilen toplantıya 29 Türk firması katılmıştır. Hırvatistan Başbakanı Ivica Račan ve heyeti Hırvatistan'da özellikle turizm sektöründe Türk firmaları ile işbirliğine hazır olduklarını belirtmiştir. Heyete eşlik eden üç Hırvat firma temsilcisi Türk firmaları ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Hırvatistan Başbakanlık Stratejik Planlama Ofisi (SPO) Müdürü Haris Boko ile Hırvatistan'da faaliyet gösteren veya bu yönde çalışmalarını sürdüren Türk firmaları 7 Kasım 2001 tarihinde DEİK'te bir araya gelmiştir. Toplantıda Boko kuruluşla ilgili bilgi verdikten sonra Türk firmalar Hırvatistan'a yönelik çalışmalarını özetlemiştir.

Hırvatistan El Sanatları ve Küçük ve Orta Ölçekli Sanayiler Bakanı Zeljko Pecek ve Hırvat işadamları heyetinin Türkiye'yi ziyareti vesilesi ile Türk-Hırvat İş Konseyi tarafından 16 Ekim 2002 tarihinde düzenlenen çalışma yemeğine ilgili Türk firmaları katılmıştır. Toplantıda iki ülke KOBİ'leri arasında işbirliği potansiyelinin değerlendirilmesinde yarar görüldüğü konusunda fikir birliğine varılmıştır. Hırvatistan pazarına Türk firmaların ilgisini artırmak üzere son gelişmelerin ve ihalelerin Hırvatistan Başkonsolosluğu aracılığı ile iletilebileceği Başkonsolos Kamilo Vrana tarafından iletilmiştir.

Türk-Hırvat İş Konseyi tarafından Cumhurbaşkanı'nın Hırvatistan ziyareti vesilesi ile 2-3 Temmuz 2003 tarihlerinde Zagreb'de Ortak Toplantı, Turizm ve Bayındırlık Bakanlıklarına ziyaretler ve firmalararası temaslar düzenlenmiştir.

Hırvatistan Avrupa Entegrasyon Bakanı Neven Mimica ile 17 Kasım 2003 tarihinde İş Konseyi tarafından bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantıda Hırvatistan'daki yatırım ortamı tanıtılmış ve iki ülke işbirliği imkanları ele alınmıştır.

12 Kasım 2004 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Türk-Hırvat İş Konseyi Ortak Toplantısına 11 Hırvat ve 30 Türk firması katılmıştır. Toplantıda AB üye ülke statüsü alan Hırvatistan ile Türkiye'nin 2007 yılına kadar geliştireceği işbirliğini her iki ülke işadamları için uygun imkanlar sunduğunu ve başta müteahhitlik sektörü, turizm, gıda ve gemi inşa sektörleri olmak üzere birçok alanda potansiyel bulunduğunu tespit edilmiştir.

27 Haziran 2005 tarihinde Zagreb'de Hırvat-Türk İş Konseyi Başkanı Frohlich tarafından "How to do business in Turkey" toplantısı organize edilmiştir. Bu toplantı ile Hırvat iş dünyasına Türkiye ekonomisi ve işbirliği imkanlarına ilişkin bilgiler sunulmuştur.

7 Aralık 2005 tarihinde Hırvatistan Cumhurbaşkanı Stipe Mesic'in resmi ziyareti çerçevesinde İzmir Ticaret Odası ile ortaklaşa İş Konseyi toplantısı düzenlenmiştir. Toplantı 30 Türk ve 12 Hırvat firmasının katılımıyla gerçekleşmiştir.

12 Haziran 2006 tarihinde T.C. Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Hırvatistan'ı ziyareti vesilesi ile her ülke Başbakanlarının katılımı ile İş Konseyi Toplantısı düzenlenmiştir.

12 Şubat 2007 tarihinde Hırvatistan Ekonomi Bakanı Branko Vukelic ve beraberindeki işadamları heyeti ile İş Konseyi Toplantısı düzenlenmiştir. Sözkonusu toplantıda ulaştırma, gemi inşa ve enerji sektörü başta olmak üzere birçok sektörde iki ülke firmaları temas etme imkanı bulmuştur.

12 Mart 2007 tarihinde Hırvatistan Maliye Bakanı Ivan Suker ve beraberindeki heyet ile DEİK'i ziyaretinde iki ülke arasında artan üst düzey temasların ekonomik ilişkilere olumlu etkisi ifade edilmiştir.

DEİK/Türk-Hırvat İş Konseyi tarafından, Hırvatistan Ticaret ve Yatırım Teşvik Ajansı Başkanı Slobodan Mikac ve İhracat Teşvik Bölümü Müdürü Marina Lizovic'in İstanbul'u ziyareti vesilesiyle 27 Mart 2008 Perşembe günü saat 11.00'de TOBB Plaza'da bir toplantı düzenlendi.

T.C. Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül'ün 11-12 Haziran 2008 tarihinde Hırvatistan'a gerçekleştirdiği resmi ziyaret vesilesiyle gıda, turizm, inşaat, kimya, ev tekstili, beyaz eşya, finans, demir-çelik, medikal tekstil, endüstriyel ekipmanlar ve medya sektörlerinde 50'nin üzerinde Türk iş adamının katılımı ile Hırvatistan Ülke Brifingi ve Türk-Hırvat İş Konseyi Toplantısı düzenlendi.

Hırvatistan Ankara Büyükelçisi Gordan Bakota ile 17 Kasım 2008 tarihinde bir tanışma toplantısı düzenlendi. Türk-Hırvat İş Konseyi Başkanı Çağatay Özdoğru, İş Konseyi Başkan Yardımcısı Ahmet Büyükhanlı, Hırvatistan İstanbul Başkonsolosu Damir Perincic, Koordinatör Yardımcıları Aslı Cora ve Leyla Gürbüz'ün katılımıyla gerçekleşen toplantıda, iki ülke arasındaki işbirliği fırsatları ve sorunlar ele alındı.

Hırvatistan Başbakan Yardımcısı ve Ekonomi, Çalışma ve Girişimcilik Bakanı Damir Polančec ve beraberindeki işadamı heyetinin ziyareti vesilesiyle 19 Şubat 2009 tarihinde İstanbul'da düzenlenecek Türk-Hırvat İş Konseyi Toplantısı öncesinde temaslarda bulunmak ve toplantı hazırlıklarını gerçekleştirmek amacıyla Zagreb'e ön inceleme ziyareti gerçekleştirildi.

Hırvatistan Başbakan Yardımcısı ve Ekonomi, Çalışma ve Girişimcilik Bakanı Damir Polančec ve beraberindeki işadamı heyetinin ziyareti vesilesiyle 19 Şubat 2009 tarihinde Türk-Hırvat İş Konseyi Ortak Toplantısı düzenlendi. T.C. Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Prof. Dr. Nazım Ekren yaptığı konuşmada, yapılan anlaşmalarla iki ülke arasında hukuki alt yapının tamamlandığına dikkat çekerek yatırımların ve karşılıklı ticaretin artırılması gerektiğini vurguladı. Ardından bir konuşma yapan Hırvatistan Başbakan Yardımcısı Damir Polančec, ticaret hacminin yetersiz olduğunu ve Türkiye'den özellikle turizm alanında yatırımcı çekmek istediklerini dile getirdi.

Hırvatistan İstanbul Başkonsolosu Amir Muharemi ile 20 Nisan 2011 tarihinde düzenlenen koordinasyon toplantısına Türk-Hırvat İş Konseyi Başkan Yardımcıları Aleksandar Medjedovic ve Mahiye Şamdancı ile Koordinatör Yardımcısı Aslı Cora katıldı.